

a tato náležitost skutkové podstaty není prý v souzeném případě zjištěna. Námitka stížnosti není odůvodněna. Názor stížnosti, že se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu podle § 129 I a) tr. zák., by se pachatel alespoň dotkl svým pohlavním údem nebo rukou přirození zvířete, nemá opory ani v doslovu ani v smyslu ani v účelu onoho ustanovení zákona, jež mluví prostě o smilstvu se zvířaty. Pod pojem takového smilstva spadá ve skutečnosti již jednání záležející v tom, že se pachatel dotýká svým tělem těla zvířete za tím účelem a takovým způsobem, který směřuje k ukojení nebo podráždění jeho pohlavního chtíče (rozhodnutí čís. 3735 víd. sb.). Tato náležitost skutkové podstaty zločinu podle § 129 I. a) tr. zák. je však v souzeném případě způsobem formálně bezvadným zjištěna; neboť rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný ukojil ve všech třech případech, o něž tu šlo, své pohlavní chtíče tím způsobem, že, drže kozu kolem krku a jsa ohnut nad jejím zadkem, drcal do ní svým tělem jako při souloži, a dovolává se na odůvodněnou tohoto zjištění svědeckých výpovědí V-ové a S-y.

Čís. 3177.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Smysl tiskové zprávy jest vzíti v úvahu tak jak zněl a mohl býti o sobě chápán čtenáři listu.

K beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. nestačí subjektivní bezelstnost pachatelova, nýbrž uváděné jím podklady pro tvrzení zprávy musí obstát také před činností posuzující objektivně otázku, zda to, co vyšlo na jevo na skutečnostech, odůvodňovalo při svědomitém, nikoliv lehkovážném zkoumání, hledícím spolu k povaze zdrojů, z nichž zpráva čerpána, závěr, vyslovený pak obsahem zprávy.

Trestní zodpovědnost zodpovědného redaktora za zločin nebo přečin spáchaný obsahem periodického tiskopisu není založena již skutečností jeho zodpovědného redaktorství, nýbrž tím, že odevzdal dílo, jež se má rozmnožiti, do tisku; s hlediska § 6 tisk. nov. nezáleží na tom, že obžalovaný zodpovědný redaktor nebyl původcem článku; lze ho stíhati i když je původce znám a může býti stíhán a postaven před tuzemský soud (§ 1 odst. druhý tisk. nov.).

Je-li zjištěno, že obžalovaný zodpovědný redaktor jako takový článek četl a, jsa si vědom urážlivosti jeho obsahu, dal jej do tisku, nejde o přestupek § 6 tisk. nov., nýbrž o přečin proti bezpečnosti cti.

(Rozh. ze dne 12. května 1928, Zm I 345/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného, vyhověl však zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. února 1927, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924,

čís. 124 sb. z. a n. a pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 488, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., uznán vinným toliko přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a uznal obžalovaného vinným tiskem spáchaným přečinem urážky na cti podle §§ 487, 493 tr. zák., jehož se dopustil tím, že jako zodpovědný redaktor periodických časopisů »P.« a »Vpřed« četl a vytisknouti dal v čís. 34 ročníku IX. (XIX.) periodického časopisu »P.« a v čísle 34 ročníku IV. periodického časopisu »Vpřed« články stejného znění uveřejněné pod nadpisem »Z Ú.«, v nichž je soukromý obžalobce křivě viněn ze zločinu zpronevěry, aniž obviňování jde tak daleko, by nabylo vlastností potřebných podle § 209 tr. zák. ke zločinu utržení na cti.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) a b) § 281 tr. ř. Vytýká rozsudku především, že shledává v obsahu pozastaveného článku objektivně křivé vinění ze zločinu zpronevěry a tudíž skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák., ač obžalovací spis kladl obžalovanému za vinu vyjevování vymyšlených nebo převrácených skutků ve smyslu § 488 tr. zák. Výtka ta, již snad měl býti uplatňován důvod zmatečnosti podle čís. 8 § 281 tr. ř., neboť jinaký rozpor mezi obžalobou a rozsudkem není důvodem zmatečnosti, nehledíc k nepraktickému tu případu čís. 7 téhož paragrafu, není odůvodněna. Neboť totožnost souzeného činu s činem žalobním jest nepochybná a nalézací soud není podle předpisů §§ 262, 263, 267 tr. ř. vázán trestním podřaděním žalobcovým. Mohl tedy kmetický soud bez závady posouditi obsah zprávy za přestoupení zákazu § 487 tr. zák. bez ohledu na to, které stati zákona jej podřadil soukromý obžalobce, jakmile, zjišťuje smysl zprávy, dospěl ke skutkovému závěru, že jest zprávou viněn (křivě) soukromý obžalobce z určitého činu trestného. Tento výklad jest ovšem ve stížnosti napadán výtkami, že není odůvodněn, že jest stížen neúplností, nejasností a rozporem s obranou obžalovaného i s článkem samým. Než bezdůvodně. Výtka nejasnosti není doličena, výtka rozporu rozsudku s článkem samým není jako spisový rozpor provedena, jinak pak jest se jí obíratí s hlediska neúplnosti právě tak jako výtkou rozporu rozsudku s obranou obžalovaného. Výtka, že rozsudek nezkoumá vinu obžalovaného ani v ohledu subjektivním ani v ohledu objektivním, jest nesprávná; řešit rozsudek tu i onu otázku výslovně. Rozsudku ovšem nelze uspořiti výtku, že se s výkladem článku, t. j. zjištěním jeho smyslu a dosahu, zabývá až příliš stručně. Nicméně výklad tu je a je i odůvodňován a to nejen odmítnutím obrany obžalovaného a výkladu jím podávaného, jež tudíž nezůstaly nepovšimnuty, nýbrž i poukazem na doslov článku a na jeho účinky, jak se jevíly zejména podle svědectví Eduarda H-a mezi továrním dělnictvem. Nepřihlíží-li soud k obsahu pozdějšího čísla časopisu »Vpřed«,

není proto rozsudek zmatečným, poněvadž obsah jiného, pozdějšího čísla časopisu nemůže mítí vliv na zjištění smyslu zprávy předchozí, jež možno bráti v úvahu jen tak, jak zněl a mohl býti o sobě chápán čtenáři listu. Pokud se stížnost dovolává ostatně jen zcela povšechným poukazem některých výsledků hlavního přeličení na odůvodnění, že kmetský soud neprávem předpokládá, že dělnictvo vidělo v přijetí peněz od továrníka zločin zpronevěry, jest výtku ta nezávažna již proto, že stížnost sama poukazuje k tomu, že se v dělnictvu mluvilo, jakoby odboroví tajemníci byli továrníky koupeni. Nehledíc k tomu, že nejde o to, jaké domněnky vyvolávala mezi dělnictvem zpráva šířená o soukromém obžalobci N-em, nýbrž že jde o smysl článku, plynulo by z uvedené výtky jen, že rozsudek byl by měl podle pojetí stěžovatelova důvod shledávati ve článku — pokud jej vykládá také zřetelem k tomu, jak mu rozumělo dělnictvo — obvinění z toho, že se soukromý obžalobce dal továrníkem koupiti; na právní situaci obžalovaného však by se podřaděním obsahu zprávy pod § 488, platící na takový případ, nic v jeho prospěch nezměnilo. Zmateční stížnost v dalších svých vývodech nenapadá skutkový závěr kmetského soudu, že se obžalovanému nezdařil důkaz pravdy. Pokud mluví o podmínkách beztrestnosti podle § 490 tr. zák., je to podle doslovu zřejmě pouhé přepsání. V pravdě jde stížnosti o beztrestnost podle § 4 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. V té příčině pak lze beze všeho připustiti, že otázka druhé z podmínek použitelnosti této stati zákona nebyla rozřešena správně rozsudkem, jenž odpírá přiznati obžalovanému hájení veřejných zájmů proto, že šlo pouze o drahotní výpomoc, tedy mimořádný příspěvek dělnictvu jedné továrny, a nikoliv o hájení společných zájmů jednotlivých tříd a stavů společenských nebo o usilování o zlepšení mzdových poměrů. Avšak nesprávnost nespočívá v tom, v čem ji vidí zmateční stížnost domáhající se uznání, že usilování o drahotní výpomoc továrních dělníků spadalo by pod pojem (ostatně jen příkladem uvedení) usilování o zlepšení mzdových poměrů širšího kruhu příslušníků společenské třídy. Nesprávnost posouzení záležitosti v tom, že rozsudek, pustiv se zřetele své vlastní zjištění, že zprávou viněn jest soukromý obžalobce ze zpronevěry svěřených mu peněz, dal se obranou obžalovaného svést k tomu, by posuzoval otázku veřejného zájmu s hlediska, jež nemůže býti ve vnitřním vztahu ku zjištěnému obsahu obvinění soukromého obžalobce z určitého trestného činu. Touto otázkou není se však třeba dále zabývati, nehledíc k tomu, že není rozsudkem zjištěna ani subjektivní složka použitelnosti uvedené stati zákona, proto, že podle skutkového závěru rozsudku nebyla splněna první podmínka tohoto paragrafu. Rozsudek nepokládá totiž důkaz obžalovaným ve smyslu § 4 uv. nov. nabídnutý za zdařený, neboť se mu nepodařilo dokázati okolnosti, pro které tvrzení v článku obsažené mohl považovati důvodně za pravdivé. Toto skutkové stanovisko kmetského soudu napadá stížnost vývody, jež nemohou vésti k úspěchu. Neboť zákon vyžaduje v uvedené příčině, by byly alespoň dokázány okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé. Zaujímá tak stanovisko objektivní, podle něhož nestačí subjektivní bezelstnost obžalova-

ného, nýbrž uváděné jím podklady pro tvrzení zprávy musí obstáti také před činností posuzující objektivně otázku, zda to, co vyšlo na jevo na skutečnostech, odůvodňovalo při svědomitém, nikoliv lehkovážném zkoumání, hledícím spolu k povaze zdrojů, z nichž zpráva čerpána, závěr vyslovený pak obsahem zprávy. Na tuto otázku soud kmetský odpověděl záporně. Pokud stížnost tvrdí a chce dovoditi opak, brojí jen nepřipustně proti skutkovému zjištění nalézacího soudu, jež není stíženo vytýkanou mu neúplností, poněvadž kmetský soud uvádí všechna svědectví, kterých se stěžovatel dovolává. Pokud stížnost tvrdí, že obžalovaný měl ve výpovědích svědků K-a, H-a, Z-a, N-a a S-ého opodstatněné důvody pokládati obsah zprávy za pravdivý, dlužno ji poukázati na to, co již bylo řečeno, že totiž bezelstnost obžalovaného nestačí pro onu náležitost beztrestnosti. Ostatně jest i tu kmetský soud v právu, vytýkáje obžalovanému za nedbalost proto, že se neinformoval u pramene o pravdivosti pověstí, z nichž čerpal. Neboť již tito svědci nebyli podle spisů svědky toho, že soukromý obžalobce obdržel od firmy T. a syn 10.000 Kč pro dělnictvo, ba ani nějakého výroku Dr. M-e o takové skutečnosti, nýbrž jen svědky toho, že N. jim vyprávěl o takovém výroku Dr. M-e. A ani o těchto svědcích nevyšlo na jevo a není ani stížností uplatňováno, že byli přímými informatory obžalovaného, jenž přece podle svého tvrzení uveřejnil článek jemu zaslaný. Jak ukázáno, jest zmateční stížnost obžalovaného ve všech směrech bezdůvodna, pročež ji bylo zavrhnouti.

II. Naproti tomu je odůvodněna zmateční stížnost soukromého obžalobce, opíraná o důvod zmatečnosti podle čí. 9 písm. a) a 10 § 281 tr. ř., správně jen o druhý z těchto důvodů. Rozsudek shledav v pozastavené zprávě objektivně skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 493 tr. zák. a § 1 zák. čí. 124/24 sb. z. a n., zjistik, že si obžalovaný musil býti vědom, že se článek, jehož obsah znal, urážlivě dotýká cti soukromého obžalobce, a zjistik dále, že obžalovaný dal jako zodpovědný redaktor pozastavený článek do tisku a uveřejnil jej ve dvou časopisech, přece má za to, že »pokud se týče stránky subjektivní«, nelze obžalovanému přičítati přečin podle § 487, 493 tr. zák. a § 1 uvedené novely, ježto nebylo nijak prokázáno, že obžalovaný je původcem závadného článku ve smyslu § 1 uv. nov., a spatřuje v jednání obžalovaného pouze přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 uv. zák. Zavinění opodstatňující použití právě uvedené stati zákona shledává rozsudek v tom, že obžalovaný dal jako zodpovědný redaktor do tisku a uveřejnil ve dvou časopisech článek, jehož obsah znal a tedy musil si býti vědom, že se urážlivě dotýká cti soukromého obžalobce, zanedbav při tom pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by urážlivá zpráva pojata do tisku. Zanedbání to vidí rozsudek v tom, že se obžalovaný opomenul informovati před uveřejněním článku obsahujícího tak závažně obvinění soukromého obžalobce o pravdivosti jeho obsahu u samého pramene. Toto právní pojetí případu jest mylné. Neboť podle § 6 uv. zák. zodpovídá redaktor — tvoří-li obsah periodického tiskopisu skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu uvedeného v § 1 — za přestu-

pek tehdy, když mu nelze trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu přiřítati podle ustanovení trestních zákonů, zanedbal-li však pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by zpráva bývala pojata do tiskopisu. Podle ustanovení trestních zákonů přiřítá se však trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu in objecto osobám uvedeným v §§ 7 a 10 (239) tr. zák., mezi nimiž je co do periodických tiskopisů uveden právě též zodpovědný redaktor, a toto ustanovení je § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. zachováno výslovně v platnosti. Že obžalovaný nebyl původcem pozastaveného článku, je tedy beze všeho významu, když byl zodpovědným redaktorem, ba právě z druhého odst. § 1 je patrné, že, i když je původce znám a může býti stihán a postaven před tuzemský soud, lze stihati zodpovědného redaktora. Opačný názor, hájený v odpovědi obžalovaného na zmatečnou stížnost soukromého obžalobce poukazem na úvod a výklad § 1 v důvodové zprávě ústavně právního výboru o tiskové novele, nejen nemá opory v naznačeném dokladu, nýbrž naopak se mu příčí; pravíť se ve zprávě ústavněprávního výboru senátu národního shromáždění tisk 1884 (str. 4): Zúžení kruhu dosud zodpovědných osob obsahuje dále § 1 odst. druhý, neboť tam se obmezuje zodpovědnost na zodpovědného redaktora, je-li původce znám. A zpráva výboru ústavněprávního poslanecké sněmovny (tisk 4569) praví na str. 17, že důvod omezujícího ustanovení druhého odst. § 1 je spatřovati ve skutečnosti, že uražený nemá zájmu na potrestání osob, jejichž činnost je přece jen vzdálena oproti činnosti původce, návodce a zodpovědného redaktora. Ustanovení § 1 odst. druhý uv. nov. pak naprosto nemá toho významu, jež snad z něho vyvozuje kmetský soud, že by zodpovědný redaktor nemohl býti stihán, není-li znám a ihned stihatelný původce. Ustanovením tím se jen pro případ známosti a stihatelnosti původce zužuje široký obor osob podle § 7 a 10 trestního zákona stihatelných, nic se však nemění — při tiskopisech periodických — na principální trestní zodpovědnosti zodpovědného redaktora, na jehož místo při tiskopisech neperiodických nastupuje podle § 24 nakladatel (vydavatel) a není-li znám, zodpovědný správce tiskárny. Trestní zodpovědnost zodpovědného redaktora za zločin nebo přečin spáchaný obsahem periodického tiskopisu ovšem není založena o sobě skutečností jeho zodpovědného redaktorství, nýbrž — jak patrné z § 10 tr. zák. — tím, že zodpovědný redaktor odevzdal dílo, jež se má rozmnožiti, do tisku. Neboť tím učinil zodpovědný redaktor to, co podle jednotlivých zákazů trestního zákona (§§ 487, 488, 489, 491, 492 tr. zák.) znamená (za ostatních náležitostí té které skutkové podstaty) přestoupení trestního zákazu a tedy pachatelství deliktu; byl zejména »obviňovatelem« podle úvodních slov § 490 tr. zák. a »vykonal urážku«, jak se vyjadřuje § 493 tr. zák. Po stránce subjektivní jest pak zodpovědnému redaktorovi takto vymezený čin přiřítatelný za delikt ztělesněný obsahem tiskopisu, byl-li si zodpovědný redaktor vědom urážlivosti zprávy. Podle toho nelze podle ustanovení trestních zákonů přiřítati zodpovědnému redaktorovi čin spáchaný obsahem tiskopisu za zločin nebo přečin ve smyslu § 1 uv. zák. jen tehda, když dílo, jež mělo býti rozmnoženo, nedal do tisku,

takže bylo uveřejněno bez jeho spolupůsobení, nebo sice do tisku je dal, avšak učinil tak neznaje jeho obsahu, nebo neuvědomiv si jeho urážlivého rázu. Stalo-li se tak z přičitatelné nedbalosti, ze zanedbání pozornosti, při jejíž povinném použití nebyla by zpráva bývala pojata do časopisu, zodpovídá redaktor za přestupek podle § 6 uv. zák. V souzeném případě, kde jest zjištěno, že obžalovaný zodpovědný redaktor jako takový článek četl a, jsa si vědom urážlivosti jeho obsahu, dal jej do tisku, není tedy místa pro použitelnost § 6, poněvadž nejen lze, avšak po zákonu je nutno přičítati mu po objektivní i subjektivní stránce trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu, a to za přečin podle § 487 a 493 tr. zák. Podle těchto vývodů jest odsouzení obžalovaného pro přestupek § 6 právně pochybeno. Bylo proto zmateční stížnosti soukromého obžalobce vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 3178.

Souběh podvodu a předražování podle § 8 lich. zák., bylo-li majitelem domu nesprávně tvrzeno nájemníkům, že náklady na opravy domu byly již stanoveny soudem určitým penízem, a předložil-li též soudu v nesporném řízení o zvýšení nájemného nesprávný účet nákladů za opravu domu.

Jde-li o byt podléhající zákonu na ochranu nájemníků, jsou pro stanovení činže směrodatny výhradně předpisy onoho zákona, leč by šlo o byt ve starém domě poprvé k obytným účelům pronajímáný; v tomto případě stejně jako při bytech onomu zákonu nepodléhajících rozhoduje skutečná cena domu.

(Rozh. ze dne 12. května 1928, Zm II 27/28.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 21. listopadu 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu ve smyslu §§ 197, 200, 201 a) a 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud se týká stěžovatele, v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Napadený rozsudek rozděluje činnost obžalovaného ve dvě skupiny, spatřuje jeho zavinění v tom, že: I. jednak předloživ v listopadu 1923 okresnímu soudu v Brně ve své právní věci proti »nájemníkům« o zvýšení nájemného nesprávný účet stavitele Rudolfa N-a, uvedl soud v omyl, jímž škodu utrpěti měli stát na svém právu na nerušený výkon spravedlnosti a »nájemníci« škodu na majetku převyšující 2.000 Kč; a že dále II. od